

Sygn.akt III AUa 453/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2012r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Władysława Prusator-Kaluźna (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SA Bożena Szponar – Jarocka

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwińska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku Z. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie istnienia ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 lutego 2012 r. sygn. akt III U 1061/11

I. oddala apelację.

II. zasądza od Z. S. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 453/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 8 czerwca 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że Z. S. (1) od dnia 31 grudnia 1998 roku do dnia 31 sierpnia 1999 roku oraz od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 sierpnia 2002 roku podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności.

Z. S. (1) w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się jej zmiany i stwierdzenia, że w okresach, w których wyrejestrowywał się z ubezpieczeń społecznych nie podlega obowiązkowo w/w ubezpieczeniom. Wskazał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie informował go o jakichkolwiek nieprawidłowościach w opłacaniu składek.

Sąd Okręgowy w Łomży Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 29 lutego 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że Z. S. (1) od dnia 6 kwietnia 1998 roku był

wpisany do ewidencji działalności gospodarczej pod nazwą Z. S. (2) (...). Jako przedmiot działalności wskazano w ewidencji wypożyczanie stołu bilardowego oraz gastronomię. Powyższy wpis został wykreślony z dniem 31 sierpnia 2002 roku. Odwołujący w okresach objętych aktualnie zaskarżoną decyzją organu rentowego z dnia 8 czerwca 2011 roku wielokrotnie zgłaszał się oraz wyrejestrowywał z ubezpieczeń społecznych oraz z ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. W okresie od dnia 1 września 1999 roku do dnia 29 grudnia 1999 roku z powyższego tytułu dokonał zgłoszenia tylko do ubezpieczenia zdrowotnego. Nadto w okresie od dnia 1 września 1999 roku do dnia 26 lutego 2001 roku Z. S. (1) został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy o pracę. Wykazane comiesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z powyższego tytułu były niższe od najniższego wynagrodzenia za pracę. Sąd Okręgowy wskazał, iż kwestię obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) osób prowadzących pozarolniczą działalność regulują przepisy art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Stwierdził, że przedsiębiorca jest zobowiązany zawiadamiać o zmianach w zakresie prowadzonej działalności nie tylko organ ewidencyjny, ale również Urząd Skarbowy i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nadto wskazał, że zgłoszenie wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych nie jest dla organu rentowego bezwzględnie wiążące i nie musi prowadzić do ustania obowiązku ubezpieczenia. Sąd I instancji wskazał również, że czym innym jest obowiązek ubezpieczenia, a czym innym obowiązek opłacania składek. Udokumentowana przerwa w faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej uzasadnia zwolnienie od opłacania składek, nie zaś wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Z. S. (1) w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji miał zarejestrowaną działalność gospodarczą w zakresie wypożyczania stołu bilardowego oraz gastronomii. Fakt istnienia takiej rejestracji stwarza zaś domniemanie, że działalność faktycznie jest prowadzona. Sąd I instancji po dokonaniu analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań świadków J. B., R. Z., T. D., G. M., H. P., M. S., umów najmu oraz informacji z Urzędu Skarbowego w Ł. ustalił, że w spornych okresach odwołujący wynajmował sale, plac pod autokomis i budynek. W okolicznościach sprawy uznał, że powyższe umowy najmu były zawierane w ramach działalności gospodarczej. Sąd I instancji podkreślił, że Z. S. (1) nie potrafił wyjaśnić dlaczego w zeznaniach podatkowych za lata 2001 oraz 2002 wykazał przychód z działalności gospodarczej jak również dokonał odliczenia straty z działalności, natomiast w 2002 roku wykazał również dochód z umów najmu i dzierżawy. Stwierdził, że jako przedsiębiorca winien on orientować się w kwestiach dokonywanych rozliczeń. Nie może bronić się w szczególności zarzutem ewentualnego błędnego działania swojego księgowego. Skoro sam podpisał deklaracje podatkowe, to ponosi skutki ewentualnych błędów. Sąd Okręgowy podkreślił również, że rozliczanie osiągniętych przychodów w ramach działalności gospodarczej pozwalało odwołującemu odliczać bardzo wysokie koszty uzyskania przychodu oraz straty z lat ubiegłych, co znacznie zmniejszało jego obowiązek podatkowy. Mając powyższe na względzie Sąd I instancji uznał, że Z. S. (1) nie wykazał, aby we wskazanych w zaskarżonej decyzji okresach nie prowadził działalności gospodarczej. Zdaniem Sądu Okręgowego należy uznać, że działalność była prowadzona w całym spornym okresie, nie zaś jedynie w okresach, kiedy istniało zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu. Okoliczność, że odwołujący zgłaszał się do ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca działalność pozarolniczą tylko w okresach faktycznego korzystania przez klientów z jego nieruchomości nie oznacza, że tylko w tych okresach działalność była prowadzona. Sąd I instancji uznał, że działalność gospodarcza była prowadzona przez odwołującego w sposób zorganizowany i ciągły. Nie była to aktywność jednostkowa i okazjonalna, lecz cechowała ją powtarzalność. Stwierdził więc, że faktyczne niewykonywanie działalności w czasie oczekiwania na kolejnego klienta nie oznacza zaprzestania prowadzenia działalności i podjęcia jej na nowo z chwilą zawarcia kolejnej umowy najmu. Reasumując, uznał, że odwołujący w spornych okresach podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Podkreślił przy tym, że zaskarżona decyzja organu rentowego dotyczyła podlegania ubezpieczeniom, nie dotyczyła natomiast obowiązku opłacania składek i ich wymiaru. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Z. S. (1) zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności podlega on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresach od dnia 31 grudnia 1998 roku do dnia 31 sierpnia 1999 roku oraz od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 sierpnia 2002 roku, bowiem, zdaniem Sądu I instancji, prowadził

w tym okresie działalność gospodarczą w zakresie wynikającym z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 6 kwietnia 1998 roku, tj. działalność gastronomiczną i wynajem stołów bilardowych, pomimo wykazania w toku postępowania, że w tym okresie jedynie wynajmował lokale.

Wskazując na powyższy zarzut odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i stwierdzenie, że w w/w okresach nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łomży do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd II instancji w pełni podziela i przyjmuje za własne. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał wnikliwej i kompletnej analizy zebranego materiału dowodowego.

Nie jest zasadny zarzut apelacyjny sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Okręgowy ustalił bowiem, iż Z. S. (1) w spornych okresach miał zarejestrowaną działalność gospodarczą w zakresie wypożyczania stołu bilardowego oraz gastronomii. W powyższych okresach wielokrotnie zgłaszał się i wyrejestrowywał z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Sąd I instancji uznał, że w spornych okresach prowadził on działalność gospodarczą polegającą na wynajmowaniu pomieszczeń, placu pod autokomis i budynek.

Na uwagę zasługuje okoliczność, że Z. S. (1) wskazał w apelacji, iż „Nie jest kwestionowane, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych za poszczególne dni związane jest z wynajmem sali”. W ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność, że skarżący zmienił przedmiot prowadzonej działalności bez dokonania stosownej zmiany wpisu w ewidencji działalności gospodarczej nie oznacza, że nie prowadził on działalności gospodarczej z tytułu najmu lokali. Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż umowy najmu były zawierane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Zdaniem Sądu II instancji nie ma wątpliwości, iż odwołujący, zgłaszając się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, w okresach, w których zawierał przedmiotowe umowy, uznawał, że są one zawierane w ramach tejże działalności. Podkreślić należy również, że z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej odwołujący osiągał przychody. Była to zarobkowa działalność usługowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły w rozumieniu przepisu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej. Powyższe potwierdza również okoliczność, że Z. S. (1) upoważnił żonę do zawierania umów najmu podczas jego wyjazdu z kraju. Nadto odwołujący w zeznaniach podatkowych za lata 2001 oraz 2002 wykazał przychód z działalności gospodarczej, jak również dokonał odliczenia straty z działalności, co również przemawia za uznaniem, że przedmiotowe umowy najmu należy uznawać za zawierane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Co więcej w zeznaniu podatkowym za 2002 rok Z. S. (1) oprócz przychodów z działalności gospodarczej wykazał również te uzyskane z umów najmu i dzierżawy. Wysokość dochodów z przedmiotowych umów nie koresponduje z przedstawionymi dokumentami. Skarżący bronił się podnosząc, iż nie ma on obowiązku przechowywania dokumentów podatkowych za okres objęty przedawnieniem roszczeń z tego tytułu. Odnosząc się do powyższego stanowiska trzeba stwierdzić, iż w okresie, kiedy jest zarejestrowana działalność gospodarcza, istnieje domniemanie, że w powyższym czasie jest ona prowadzona. Ciężar obalenia tego domniemania obciąża przedsiębiorcę. Jeżeli więc ubezpieczony nie posiada dokumentacji podatkowej za sporny okres, jakkolwiek okoliczność ta jest obojętna z punktu widzenia obowiązków względem organów podatkowych, to w niniejszym postępowaniu skutkuje niemożnością obalenia domniemania, iż prowadził działalność, skoro w dokumentacji podatkowej wykazał dochody z tejże działalności.

Nadto Sąd Okręgowy również prawidłowo zaznaczył, że zgłaszanie przerw w działalności w okresach oczekiwania na kolejne zamówienia nie oznacza zaprzestania prowadzenia tej działalności, a co za tym idzie ustania obowiązku ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Nadto podkreślić należy, iż zaskarżona decyzja dotyczy podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie zaś obowiązku opłacenia składek z tego tytułu i ich wymiaru. Z tego względu chybiony jest zarzut przedawnienia składek za część spornego okresu podniesiony w toku postępowania przed Sądem Okręgowym.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

W pkt. II sentencji wyroku orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163 poz. 1349 ze zm.).

A.K.